EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 10.6.2016
COM(2016) 383 final

ANNEXES 1 to 6

BILAG

til

Forslag til Rådets henstilling

om den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 23. april 2008 om etablering af den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring

BILAG I

Definitioner

I denne henstilling forstås ved:

a) *Kvalifikation*: et formelt anerkendt resultat af en evaluerings- og valideringsproces, der opnås, når en kompetent myndighed fastslår, at en bestemt person har opnået læringsresultater i henhold til bestemte standarder

b) *Nationalt kvalifikationssystem*: alle aspekter af en medlemsstats aktivitet, der vedrører anerkendelse af læring og andre mekanismer, der knytter uddannelse og erhvervsuddannelse til arbejdsmarkedet og civilsamfundet. Dette omfatter udvikling og gennemførelse af institutionelle ordninger og processer vedrørende kvalitetssikring, evaluering og tildeling af kvalifikationer. Et nationalt kvalifikationssystem kan bestå af flere delsystemer og kan omfatte en national referenceramme for kvalifikationer

c) *National referenceramme for kvalifikationer*: et instrument til klassificering af kvalifikationer i henhold til et sæt kriterier for specifikke læringsniveauer, som sigter på at integrere og koordinere nationale delsystemer for kvalifikationer og forbedre kvalifikationernes gennemsigtighed, tilgængelighed, fremdrift i uddannelse og kvalitet i forhold til arbejdsmarkedet og civilsamfundet

d) *International kvalifikation*: et certifikat, et eksamensbevis, en grad eller en titel, der er tildelt af et internationalt organ (eller et nationalt organ, der er akkrediteret af et internationalt organ), og som anvendes i mere end ét land, der omfatter læringsresultater baseret på standarder udviklet af et internationalt organ, en international organisation eller en international virksomhed

e) *International sektorbestemt kvalifikation*: en international kvalifikation, der er relevant for en økonomisk sektor, og som er udviklet af en international sektororganisation eller en international virksomhed

f) *Læringsresultater*: en erklæring om, hvad en lærende ved, forstår og kan ved afslutningen af en læringsproces

g) *Viden:* resultatet af en assimilering af information gennem læring. Viden er den samling fakta, principper, teorier og praksis, der vedrører et arbejds- eller studieområde. I den europæiske referenceramme for kvalifikationer beskrives viden som teoretisk og/eller faktuel

h) *Færdigheder*: evnen til at anvende viden og knowhow til at udføre opgaver og løse problemer. I den europæiske referenceramme for kvalifikationer beskrives færdigheder som kognitive (brug af logisk, intuitiv og kreativ tænkning) eller praktiske (brug af praktisk håndelag og af metoder, materialer, værktøj og instrumenter)

i) *"Ansvar/selvstændighed"* inden for rammerne af EQF er den lærendes evne til selvstændigt og ansvarligt at anvende viden og færdigheder

j) *Validering af ikke-formel og uformel læring*: den proces, hvorved et autoriseret organ bekræfter, at en person har opnået læringsresultater målt i forhold til en relevant standard, og som består af følgende fire adskilte faser: identifikation gennem dialog af en persons særlige erfaring, dokumentation, der viser en persons erfaringer, en formel vurdering af disse erfaringer og certificering af resultaterne af vurderingen, som kan føre til en delvis eller fuld kvalifikation

k) *Formel anerkendelse af læringsresultater:* den proces, hvorved en kompetent myndighed tildeler officiel status til opnåede læringsresultater med henblik på videregående studier eller beskæftigelse, gennem i) tildeling af kvalifikationer (certifikater, eksamensbeviser eller titler), ii) validering af ikkeformel og uformel læring, iii) tildeling af ækvivalens, merit eller afkald

l) *Merit:* godtgørelse af, at en del af en kvalifikation bestående af et sammenhængende sæt læringsresultater, er blevet vurderet og valideret af et autoriseret organ i forhold til en fastsat standard. Merit tildeles af kompetente organer, når en person har opnået de fastsatte læringsresultater, som er dokumenteret ved relevante vurderinger. Merit kan udtrykkes som en kvantitativ værdi (f.eks. meritter eller meritpoint), som viser den anslåede arbejdsbyrde, der typisk kræves, for at en typisk person kan opnå de pågældende læringsresultater

m) *Meritordninger:* systemer til anerkendelse af merit(ter). Disse systemer kan bl.a. omfatte ækvivalenser, undtagelser, enheder/moduler, der kan akkumuleres og overføres, autonomi for udbydere, der kan tilpasse forløb, og gennem validering af ikkeformel og uformel læring

n) *Meritoverførsel:* den proces, der giver personer, som har akkumuleret merit i en sammenhæng, mulighed for at få den vurderet og anerkendt i en anden sammenhæng.

BILAG II

Deskriptorer til definition af niveauerne i den europæiske referenceramme for kvalifikationer (EQF)

Hvert af de otte EQF-niveauer er defineret ved et sæt deskriptorer, der angiver de læringsresultater[1], som er relevante for kvalifikationer på det pågældende niveau i ethvert kvalifikationssystem.			
	Viden	Færdigheder	Ansvar/selvstændighed
	I forbindelse med EQF beskrives viden som teoretisk og/eller faktuel.	I forbindelse med EQF beskrives færdigheder som kognitive (herunder brug af logisk, intuitiv og kreativ tænkning) og praktiske (brug af praktisk håndelag og af metoder, materialer, værktøjer og instrumenter)	I forbindelse med EQF beskrives ansvar/selvstændighed som den lærendes evne til selvstændigt og ansvarligt at anvende viden og færdigheder.
Niveau 1 De for niveau 1 relevante læringsresultater er:	generel grundlæggende viden	grundlæggende færdigheder til at udføre simple opgaver	arbejde eller studere under direkte opsyn under strukturerede forhold
Niveau 2 De for niveau 2 relevante læringsresultater er:	faktuel grundlæggende viden inden for et arbejds- eller studieområde	kognitive eller praktiske grundlæggende færdigheder, der kræves for at anvende relevant information med henblik på at udføre opgaver og løse rutineprægede problemer ved hjælp af simple regler og værktøjer	arbejde eller studere under opsyn med en vis grad af selvstændighed
Niveau 3 De for niveau 3 relevante læringsresultater er:	viden om fakta, principper, processer og generelle begreber inden for et arbejds- eller studieområde	et sæt kognitive og praktiske færdigheder, der kræves for at udføre opgaver og løse problemer ved at udvælge og anvende grundlæggende metoder, værktøjer, materialer og information	tage ansvaret for færdiggørelsen af arbejds- eller studieopgaver tilpasse egen adfærd til omstændigheder i løsning af problemer
Niveau 4 De for niveau 4 relevante læringsresultater er:	faktuel og teoretisk viden i en bredere kontekst inden for et arbejds- eller studieområde	et sæt kognitive og praktiske færdigheder, der kræves for at finde løsninger på specifikke problemer inden for et arbejds- eller studieområde	udøve selvledelse inden for arbejds- eller studierammer, der normalt er forudsigelige, men som er genstand for forandringer overvåge rutinearbejde, der udføres af andre personer, tage en del af ansvaret for evaluering og forbedring af arbejds- og studieaktiviteter

[1] Læringsresultater er en erklæring om, hvad en lærende ved, forstår og kan ved afslutningen af en læringsproces. De klassificeres generelt som "viden, færdigheder og kompetencer". Inden for rammerne af EQF er det sidste element begrænset til "ansvar/selvstændighed", idet deskriptorerne dermed afspejler erklæringer, som medlemsstaterne er nået til enighed om i forbindelse med anvendelse af denne henstilling, og disse ikke fuldt ud svarer til de begrebsmæssige definitioner.

Niveau 5* De for niveau 5 relevante læringsresultater er:	alsidig, specialiseret, faktuel og teoretisk viden inden for et arbejds- eller studieområde og bevidsthed om grænserne for denne viden	et alsidigt sæt kognitive og praktiske færdigheder, der kræves for at udvikle kreative løsninger på abstrakte problemer	udøve ledelse og supervision i forbindelse med arbejds- eller studieaktiviteter, hvor der sker uforudsigelige ændringer evaluere og udvikle egne og andres præstationer
Niveau 6** De for niveau 6 relevante læringsresultater er:	avanceret viden inden for et arbejds- eller studieområde, der omfatter kritisk forståelse af teorier og principper	avancerede færdigheder, der afspejler professionalisme og nytænkning, som kræves for at løse komplekse og uforudsigelige problemer inden for et specialiseret arbejds- eller studieområde	forvalte komplekse tekniske eller faglige aktiviteter eller projekter, og tage ansvaret for at træffe beslutninger i uforudsigelige arbejds- eller studiesituationer tage ansvaret for forvaltningen af enkeltpersoners eller gruppers faglige udvikling
Niveau 7*** De for niveau 7 relevante læringsresultater er:	højt specialiseret viden, hvoraf en del er på forkant med udviklingen inden for et arbejds- eller studieområde, som basis for nytænkning og/eller forskning kritisk opmærksomhed på viden på et område eller ved grænsefladen mellem flere områder	specialiserede færdigheder til problemløsning, der kræves inden for forskning og/eller innovation, med henblik på at udvikle ny viden og procedurer og integrere viden fra forskellige områder	forvalte og ændre arbejds- eller studiesituationer, der er komplekse, uforudsigelige og kræver nye strategiske fremgangsmåder tage ansvaret for at bidrage til faglig viden og praksis og/eller for at evaluere gruppers strategiske præstationer
Niveau 8**** De for niveau 8 relevante læringsresultater er:	viden på den absolutte forkant med udviklingen inden for et arbejds- eller studieområde og ved grænsefladen mellem områder	de mest avancerede og specialiserede færdigheder og teknikker, herunder syntese og evaluering, der kræves for at løse kritiske problemer inden for forskning og/eller innovation, og for at udvide og omdefinere eksisterende viden eller faglig praksis	udvise betydelig myndighed, innovation, selvstændighed, videnskabelig og faglig integritet samt vedvarende forpligtelse til udviklingen af nye ideer eller processer, der er på forkant med udviklingen inden for flere arbejds- eller studieområder, herunder forskning.

Den europæiske referenceramme for kvalifikationer er forenelig med referencerammen for kvalifikationer i det europæiske område for videregående uddannelser.

I referencerammen for kvalifikationer i det europæiske område for videregående uddannelser fastsættes deskriptorer for tre cyklusser, som ministrene med ansvar for videregående uddannelse godkendte på mødet i maj 2005 i Bergen inden for rammerne af Bolognaprocessen. Hver cyklusdeskriptor indeholder en generisk definition af de typiske forventninger til resultater og evner i forhold til de kvalifikationer, der afspejler afslutningen på den pågældende cyklus.

* Deskriptoren for den korte cyklus, som er udviklet inden for rammerne af det fælles kvalitetsinitiativ som led i Bolognaprocessen, svarer til læringsresultaterne for EQF-niveau 5.

** Deskriptoren for den første cyklus svarer til læringsresultaterne for EQF-niveau 6.

*** Deskriptoren for den anden cyklus svarer til læringsresultaterne for EQF-niveau 7.

**** Deskriptoren for den tredje cyklus svarer til læringsresultaterne for EQF-niveau 8.

BILAG III

Kriterier og procedurer for, hvordan nationale kvalifikationsniveauer henviser til den europæiske referenceramme for kvalifikationer (EQF)

1. Ansvarsområderne og/eller kompetencen for alle relevante nationale organer, der er involveret i henvisningsprocessen, fastlægges klart og offentliggøres af de kompetente myndigheder.

2. Der er en klar og påviselig forbindelse mellem kvalifikationsniveauerne i den nationale kvalifikationsramme eller det nationale kvalifikationssystem og EQF's niveaudeskriptorer.

3. Den nationale kvalifikationsramme eller det nationale kvalifikationssystem og de tilknyttede kvalifikationer er baseret på princippet for og målet med læringsresultater og er knyttet til ordninger for validering af ikkeformel og uformel læring og eventuelle meritordninger.

4. Procedurerne for medtagelse af kvalifikationer i nationale kvalifikationsrammer eller for beskrivelse af kvalifikationers position i det nationale kvalifikationssystem er gennemsigtige.

5. De nationale kvalitetssikringssystemer på uddannelsesområdet henviser til den nationale kvalifikationsramme eller det nationale kvalifikationssystem og er i overensstemmelse med de kvalitetssikringsprincipper, der er anført i denne henstillings bilag IV.

6. Henvisningsprocessen skal omfatte de relevante kvalitetssikringsorganers udtrykkelige bekræftelse af, at henvisningsrapporten er i overensstemmelse med de relevante nationale kvalitetssikringsbestemmelser og -praksisser.

7. Henvisningsprocessen skal inddrage internationale eksperter, og henvisningsrapporterne skal indeholde en skriftlig erklæring vedrørende henvisningsprocessen fra mindst to internationale eksperter fra to forskellige lande.

8. Det eller de kompetente nationale organer skal certificere etableringen af henvisninger mellem den nationale kvalifikationsramme eller det nationale kvalifikationssystem og EQF. En omfattende rapport, som angiver henvisningerne og dokumentationen herfor, skal offentliggøres af de kompetente nationale organer. Rapporten skal indeholde en særskilt redegørelse for hvert kriterium. Den samme rapport kan anvendes til selvcertificering i forhold til referencerammen for kvalifikationer i det europæiske område for videregående uddannelser i overensstemmelse med denne rammes kriterier for selvcertificering.

9. Medlemsstaterne og andre deltagende lande bør senest tre måneder efter godkendelsen af henvisningsrapporten eller opdateringen heraf offentliggøre henvisningsrapporten sammen med relevante oplysninger til brug for sammenligninger på relevante europæiske webtjenester.

10. Med hensyn til henvisningsprocessen bør alle nye certifikater, eksamensbeviser eller kvalifikationstillæg, der udstedes af kompetente myndigheder, indeholde en klar henvisning i form af nationale kvalifikationsrammer eller -systemer til det relevante EQF-niveau.

BILAG IV

Kvalitetssikringsprincipper for kvalifikationer med henvisninger til den europæiske referenceramme for kvalifikationer (EQF)[2]

Erhvervsuddannelser, videregående uddannelser, ikkeformel og uformel læring i den private sektor eller internationale kvalifikationer med henvisninger til EQF bør kvalitetssikres for at styrke tilliden til deres kvalitet og niveau. Kvalitetssikringsprincipperne på europæisk plan for almen uddannelse på EU-plan drøftes løbende inden for rammerne af ET 2020.

Uden at det berører de nationale kvalitetssikringsprincipper, der finder anvendelse på nationale kvalifikationer, gælder følgende principper for **kvalitetssikring af kvalifikationer med henvisninger til EQF:**

1. kvalitetssikringen omhandler udformningen af kvalifikationer og anvendelsen af tilgangen med læringsresultater
2. kvalitetssikringen omhandler certificeringsprocessen og sikrer gyldig og pålidelig vurdering i overensstemmelse med fastsatte og gennemsigtige standarder baseret på læringsresultater
3. kvalitetssikringen omfatter feedbackmekanismer og procedurer for løbende forbedring
4. kvalitetssikringen inddrager alle relevante interessenter i alle faser af processen
5. kvalitetssikringen består af sammenhængende evalueringsmetoder, der forbinder selvevaluering og ekstern kontrol
6. kvalitetssikringen er en integreret del af den interne forvaltning, herunder udliciterede aktiviteter, i organer, der udsteder kvalifikationer med henvisninger til EQF
7. kvalitetssikringen er baseret på klare og målbare mål, standarder og retningslinjer
8. kvalitetssikringen understøttes af hensigtsmæssige ressourcer
9. kvalitetssikringen omfatter en systematisk og cyklisk evaluering af eksterne kontrolorganer på grundlag af i det mindste principperne i dette bilag om interne kvalitetssikringssystemer vedrørende kvalifikationer
10. kvalitetssikringen omfatter offentliggørelse af de tilknyttede evalueringsresultater, herunder elektronisk tilgængelighed på nationalt og europæisk plan.

Eksterne kontrolorganer eller -agenturer nævnt i princip 9 bør underkastes regelmæssig ekstern revision af de kompetente myndigheder. Resultatet af denne eksterne revision bør, på andre områder end videregående uddannelse, offentliggøres og være elektronisk tilgængelig via et europæisk register.

[2] . Disse fælles principper er fuldt forenelige med de europæiske standarder og retningslinjer (ESG) for kvalitetssikring i europæisk videregående uddannelse og med den europæiske referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelserne (EQAVET).

BILAG V

Principper for meritordninger tilknyttet den europæiske referenceramme for kvalifikationer (EQF)

EQF og nationale kvalifikationsrammer, som suppleres af meritordninger, sikrer bedre støtte til personer i) mellem forskellige niveauer af uddannelse, ii) inden for og mellem uddannelsessektorer, iii) mellem uddannelse og arbejdsmarkedet og iv) inden for og på tværs af grænser. Forskellige meritordninger, der er tæt knyttet til kvalifikationssystemer og -rammer, bør fungere sammen for at støtte disse overgange og lette vejen gennem uddannelse.

Til det formål bør meritordninger, der er knyttet til kvalifikationshenvisninger til EQF, overholde følgende principper:

1. Der bør fastlægges meritordninger, som etablerer fleksible læringsveje til gavn for den enkelte lærende.
2. Når kvalifikationer udformes og udvikles, bør tilgangen med læringsresultater og de relevante meritordninger anvendes systematisk til at lette overførslen af (dele af) kvalifikationer og fremdrift i uddannelse.
3. Meritordninger bør lette overførslen af læringsresultater og lærendes fremdrift på tværs af institutionelle og nationale grænser.
4. Meritordninger bør understøttes af udtrykkelig og gennemsigtig kvalitetssikring.
5. Den merit, som en person har opnået, bør være dokumenteret og angive de opnåede læringsresultater, deres niveau, navnet på den kompetente meritudstedende institution og givet fald den tilknyttede meritværdi.
6. Man bør søge efter synergi mellem meritoverførsels- og akkumuleringssystemer og ordninger for validering af ikkeformel og uformel læring, og disse systemer og ordninger bør samarbejde om at lette og fremme meritoverførsel og fremdrift i uddannelse.
7. Meritordninger bør udvikles og forbedres gennem samarbejde mellem interessenter på nationalt og europæisk plan.

BILAG VI

Vejledende liste over elementer af et fælles format til elektronisk offentliggørelse af oplysninger om kvalifikationer

DATA			**Påkrævet/valgfri**
Titel på kvalifikation			Påkrævet
Fag*			Påkrævet
Land/region (kode)			Påkrævet
EQF-niveau			Påkrævet
Beskrivelse af kvalifikationen	Enten	Viden	Påkrævet
		Færdigheder	Påkrævet
		Ansvar/selvstændighed	Påkrævet
	Eller	Tekstfelt, hvor det beskrives, hvad den lærende forventes at vide, forstå og kunne gøre	Påkrævet
Tildelende organ**			Påkrævet
Meritpoint/vejledende timetal for at opnå læringsresultater			*Valgfri*
Interne kvalitetssikringsprocesser			*Valgfri*
Eksternt kontrolorgan			*Valgfri*
Yderligere oplysninger om kvalifikationen			*Valgfri*
Informationskilde			*Valgfri*
Link til relevant kvalifikationstillæg			*Valgfri*
Kvalifikationens webadresse			*Valgfri*
Informationssprog (kode)			*Valgfri*
Optagelseskrav			*Valgfri*
Udløbsdato (hvis relevant)			*Valgfri*
Muligheder for at opnå kvalifikationen			*Valgfri*
Forhold til erhverv			*Valgfri*

* ISCED klassifikation af undervisningsområder 2013

** Oplysningerne om det tildelende organ skal som minimum gøre det muligt at finde oplysninger om det tildelende organ, f.eks. navnet på det tildelende organ eller, hvis det er relevant, navnet på gruppen af tildelende organer med webadresse eller kontaktoplysninger.